

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK E-BÜLTEN

Ulusal Döngüsel Ekonomi Stratejisi ve Eylem Planı

ULUSAL DÖNGÜSEL EKONOMİ STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI

Ulusal Döngüsel Ekonomi Stratejisi ve Eylem Planı (2025–2028)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hazırlanan “**2025-2028 Ulusal Döngüsel Ekonomi Stratejisi ve Eylem Planı**”, Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü koordinasyonunda hazırlanan bu çerçeve, **en fazla ham madde kullanılan ve çevresel etkileri yüksek olan yedi sektörü** kapsamakta ve **2053 Net Sıfır Emisyon hedefinin** gerçekleşmesi için Türkiye’nin döngüsel ekonomiye geçişine yön verecek **53 adımı** tanımlamaktadır.

Kaynakları israf etmeden, geri kazanıp yeniden kullanarak **sürdürülebilir kalkınmayı destekleyen** bir ekonomik sistem olan döngüsel ekonomi ile geri dönüşüm temelli üretim desteklenmekte; doğal kaynakların korunması, iklim değişikliği ile mücadele ve yeşil üretimle uluslararası pazarda **rekabet gücünün artırılması** hedeflenmektedir.

Stratejik Çerçeve: 6 Hedef, 53 Eylem, 7 Öncelikli Sektör

İlgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektörün etkin katılımı neticesinde hazırlanan **Ulusal Döngüsel Ekonomi Stratejisi ve Eylem Planı’nda**, şu başlıklar altında **6 stratejik hedef** belirlenmiştir:

1. Döngüsel ürünler ve iş modelleri
2. Öncelikli sektörlerde dönüşüm
3. Atıkların önlenmesi ve azaltılması
4. Döngüsel ekonominin yaygınlaştırılması
5. Yatay eylemler (mevzuat, finansman, Ar-Ge, dijital altyapı vb.)
6. İlerlemenin ve etkilerin izlenmesi

Bu hedeflere ulaşılması için **53 eylem** hayata geçirilecektir. Eylem planında **en fazla ham madde kullanılan ve çevresel etkileri fazla olan** şu yedi sektöre öncelik verilmiştir:

- Ambalaj
- Batarya ve araç
- İnşaat ve binalar
- Elektronik ve bilgi-iletişim teknolojileri
- Gıda ve biyokütle
- Plastik
- Tekstil

2053 Net Sıfır Emisyon hedefine katkı sağlayacak Eylem Planı çerçevesinde, **kaynakları döngüsel anlayışla yöneten, emisyonu azaltan güçlü bir ekonominin altyapısı** inşa edilecektir. Böylece ithalata bağımlılığın azaltılması, uluslararası rekabet gücünün artırılması ve “Türkiye Yüzyılı” vizyonu kapsamında **yeşil, etkin ve sürdürülebilir bir ekonomi** için planlanan adımların hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda;

- **Yeşil Taksonomi** ile çevreci yatırımlar tanımlanıp yönlendirilecek,
- Döngüsel ekonominin izlenmesinde **veriye dayalı, ölçülebilir ve hesap verebilir** bir dönüşüm süreci kurulacak,

ULUSAL DÖNGÜSEL EKONOMİ STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI

- Sektörler için **teşvik mekanizmaları** geliştirilecek,
- Sıfır Atık** ve **endüstriyel simbiyoz** uygulamalarının ülke geneline yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

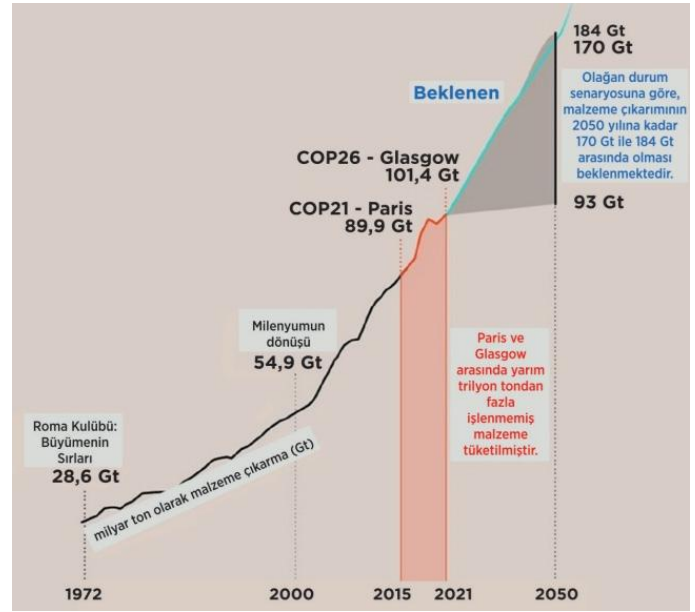
İstihdam boyutunda ise **Ulusal Adil Geçiş Stratejisi** ile yeşil dönüşüm sürecine girecek; atık yönetimi sektörü ve denetim mekanizması gibi alanlarda **100 binden fazla yeni istihdam** oluşturulması öngörülmektedir. Toplanan atıkların ekonomik değeri, işletme ve atık yönetim maliyetlerinin azaltılmasıyla **yıllık 210–350 milyar TL katma değer** elde edilmesi; yenilenen üretim teknolojileri ve atık yönetimi çalışmaları için her yıl **110–180 milyar TL** kaynak ayrılması planlanmaktadır.

Doğrusal Ekonominin Sınırları: “Al–Yap–Kullan–At” Döngüsü

Geleneksel **doğrusal ekonomi modeli**, bilindiği üzere “al–yap–kullan–at” yaklaşımıyla işlemektedir. Bu modelde ham maddeler doğadan çıkarılır, ürüne dönüştürülür, kullanılır ve yaşam ömrünün sonunda atık olarak bertaraf edilir. Değer, mümkün olduğu kadar çok ürün üretip satarak oluşturulur.

Ancak bu yaklaşım, **doğal kaynak kullanımında hızlı ve sürdürülemez bir artışa** yol açmıştır. Artan ham madde kullanımı, atık ve sera gazı emisyonları ile birleşerek iklim değişikliği, azalan gıda güvenliği, su kıtlığı ve hava kirliliği gibi pek çok zorlayıcı sorunu derinleştirmiştir.

Döngüsellik Boşluk Raporu’na göre, 1900–2017 döneminde küresel ham madde çıkarımı **7 gigaton’dan 92,1 gigaton’a** yükselmiş; küresel gayri safi yurt içi hasıla **2,6 trilyon Euro’dan 60,4 trilyon Euro’ya**, sera gazı emisyonları ise **7 gigaton’dan 53 gigaton’a** çıkmıştır. 2022 itibarıyla yapılan projeksiyonlar:

1972-2050 Yılları Arasında Küresel Ham Madde Kullanımı

- 2050 yılında küresel ham madde kullanımının **170–184 gigaton** aralığına ulaşabileceğini,
- Son 50 yılda tüketilen ham madde miktarının yaklaşık **4 kat arttığını**,
- Paris ve Glasgow’da düzenlenen Taraflar Konferansları (COP21 ve COP26) arasındaki dönemde **yarım trilyon tondan fazla ham maddenin** tüketildiğini,
- Bugüne kadar çıkarılan ve kullanılan tüm ham maddelerin yalnızca **yüzde 8,6’sının** ekonomiye geri kazandırılabilildiğini göstermektedir.

Detaylı Bilgi:

“2025–2028 Ulusal Döngüsel Ekonomi Stratejisi ve Eylem Planı” tam metni için:

<https://webdosya.csb.gov.tr/db/cygm/haberler/2025-2028-udesep-turkce-20251020103022.pdf>

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK HABERLERİ

Döngüsel Ekonomi Forumu 2025: İstanbul

İstanbul Sanayi Odası (İSO) ortaklığında İstanbul'un küresel işbirliğini ve döngüsel dönüşümünü hızlandırmak amacıyla "Döngüsel Ekonomi Forumu İstanbul" düzenlendi.

Haber Kaynağı

<https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/dongusel-ekonomi-forumu-istanbul-duzenlendi/3724721>

Küresel Elektrik Üretiminde Tarihi Eşik: Yenilenebilirler Kömürü Geçti

İklim düşünce kuruluşu Ember'in analizine göre 2025'in ilk yarısında küresel elektrik üretiminde rüzgâr ve güneşten elde edilen enerji, tarihte ilk kez kömür kaynaklı üretimi geride bıraktı. Güneş enerjisi, önceki yılın aynı dönemine göre yaklaşık üçte bir oranında büyüyerek küresel elektrik talebindeki artışın büyük kısmını karşıladı; rüzgârda da kayda değer artış görüldü.

Haber Kaynağı

<https://www.theguardian.com/environment/2025/oct/07/global-renewable-energy-generation-surpasses-coal-first-time>

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK HABERLERİ

Sanayide yeşil dönüşüm süreci "sektörel uzman havuzu" ile desteklenecek

İmalat sanayisinde kimya, ilaç-tıbbi cihaz, makine, elektrikli teçhizat, otomotiv, elektronik ve raylı sistem araçları öncelikli olmak üzere tüm sektörlerde yeşil ve dijital dönüşüm ekseninde yüksek katma değerli üretim yapısına geçiş amaçlandı.

Haber Kaynağı

<https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/sanayide-yesil-donusum-sureci-sektorel-uzman-havuzu-ile-desteklenecek/3732980>

Faydalı Linkler

<https://webdosya.csb.gov.tr/db/cygm/haberler/2025-2028-udesep-turkce-20251020103022.pdf>

Kaynaklar

<https://www.theguardian.com/europe>
<https://www.freepik.com/>
<https://www.aa.com.tr/>

Makine İhtisas Organize Sanayi Bölgesi

SCAN ME

<https://www.instagram.com/makineihtisas>

<https://twitter.com/makineihtisas>

<https://tr.linkedin.com/company/makineihtisas>

Makine İhtisas Organize Sanayi Bölgesi
 30. Sok. No:8/1 41455 Dilovası/Kocaeli
 Tel: 0 262 722 90 22 (PBX)
 Faks: 0 262 722 90 20
 Web: <http://www.makineosb.org.tr>
 Email: info@makineosb.org.tr